

25-01-1996

VASTE COMMISSIE VOOR
TAALTOEZICHT

1000 BRUSSEL
Koningsstraat 47
Tel. 02/500.21.11

De Heer L. VAN DEN BOSSCHE
Vlaams minister van
Onderwijs en Ambtenarenzaken
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

27.101/I/PN
TVS/NC

Mijnheer de Minister,

Bij brief van 23 mei 1995, kenmerk WPB/ND/GG/KT/11349, hebt u het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.) gevraagd betreffende het inlassen van taalproeven in wervingsexamens voor bepaalde functies bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De V.C.T. heeft in de vergadering van haar verenigde afdelingen van 11 januari 1996 uw vraag om advies onderzocht.

Het gaat meer bepaald om de volgende functies, waarvoor telkens een verantwoording wordt gegeven:

1. Bij het Departement Coördinatie.

A. Administratie externe betrekkingen.

a) Afdeling "Europa": Frans en Engels.

- personeel niveau A (niveau 1): 2 personeelsleden.
De talenkennis is noodzakelijk voor het doornemen en verwerken van documenten in een vreemde taal, het opstellen van brieven, uitnodigingen, het deelnemen aan vergaderingen en eventueel voorzitten ervan, voor buitenlandse zendingen. Zij moeten over een uitgebreide passieve kennis en redelijke spreekvaardigheid beschikken en foutloos kunnen schrijven.
- personeel niveau B (niveau 2+): 2 personeelsleden.
Zij moeten telefonisch inlichtingen kunnen verstrekken, op correcte wijze teksten kunnen tikken en documentatie klasseren.
- personeel niveau C (niveau 2): 2 personeelsleden.
Zij moeten telefonisch kleine inlichtingen kunnen verstrekken of iemand doorverwijzen.

- b) Afdeling "Buiten-Europa": Frans + Engels + basiskennis Spaans voor 1 personeelslid niveau A1 (directeur) en 2 personeelsleden niveau C (niveau 2) zelfde motivering als onder punt a) hierboven.

B. Administratie Programmatie Wetenschapsbeleid.

Deze administratie heeft regelmatig contacten, vergaderingen met internationale instellingen, commissies, werkgroepen, vergaderingen, behandeling van dossiers, correspondentie... De voertaal is meestal het Engels en in mindere mate het Frans.

2 personeelsleden van niveau A (niveau 1) dienen te beschikken over kennis Engels en Frans.

2. Bij het departement Onderwijs.

Grondige kennis van Frans, Engels of Duits is noodzakelijk voor 1 personeelslid van niveau A 2 (hogere functie) en C (niveau 2) omwille van de talrijke internationale contacten.

3. Departement Leefmilieu en Infrastructuur:

Administratie Milieu, Natuur-, Land- en Waterbeheer:

Voor de toekomstige aanwervingen in niveau A (niveau 1) is een grondige talenkennis vereist voor de te begeven functies, gelet op de veelvuldige internationale contacten met verschillende internationale organisaties en instellingen:

- Voor de afdeling Europa en Milieu: 2 personeelsleden.
- Voor de afdeling Coördinatie Beleidsvoorlichting: 1 personeelslid.

X

X

X

De V.C.T. stelt vast dat de bepalingen van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen van toepassing zijn op het taalgebruik in de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 36, § 1, stelt:

"Behoudens de bepalingen van § 2, gebruiken:

1° de diensten van de Vlaamse Executieve (regering) het Nederlands als bestuurstaal;"

Artikel 36, § 3, stelt:

"In de in § 1 genoemde diensten kan niemand tot een ambt of betrekking benoemd of bevorderd worden, als hij niet een overeenkomstig artikel 15, § 1, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.), vastgestelde kennis heeft van de bestuurstaal."

Artikel 15, § 1, van de S.W.T., stelt:

"In de plaatselijke diensten die in het Nederlandse, het Franse of het Duitse taalgebied gevestigd zijn, kan niemand tot een ambt of betrekking benoemd of bevorderd worden, indien hij de taal van het gebied niet kent."

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht is derhalve van oordeel dat het opleggen van de kennis van een andere taal of talen dan het Nederlands aan de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap een uitzondering is op de algemene regel, waarover het advies van de V.C.T. moet worden gevraagd.

Uit de verantwoording van de minister blijkt dat een aantal functies moeilijk op een degelijke wijze kunnen worden uitgeoefend zonder de kennis van een tweede of meerdere talen, kennis die niet mag beperkt worden tot het elementaire niveau wanneer het om betrekkingen van niveau A gaat.

De V.C.T. is van oordeel dat, gelet op de motivering van de minister, het inlassen van taalexamens in wervingsexamens voor specifieke functies, geen afbreuk doet aan de bepalingen van artikel 15, § 1, S.W.T. Zij verwijst terzake naar haar vaste rechtspraak, o.m. het advies nr. 25.031/I/N van 18 mei 1993.

De vraag rijst evenwel op welke wijze die aanvullende taalkennis dient te worden vastgesteld. Uit de brief van de minister blijkt dat het in meerdere gevallen gaat om een "doorgedreven" talenkennis. Deze heeft vooral betrekking op de functies van niveau A en kan niet anders doelen dan op een grondige kennis van één of meer andere talen. Voor de functies van niveau B en C blijkt een voldoende of elementaire kennis aanvaard te kunnen worden.

De kennis van het Frans en het Duits kan worden bewezen voor de Vaste Wervingssecretaris (V.W.S.); die van andere talen (Engels, Spaans...) evenwel niet.

De V.C.T. stelt een aanvullend probleem vast, met name dat van de eventuele vrijstelling van het leveren van het bewijs van taalkennis door ambtenaren wier diploma bewijst dat hun tweede taal de voertaal was van het onderwijs dat zij genoten hebben. De vrijstellingsmogelijkheid bestaat in hoofde van kandidaten die wensen opgenomen te worden in het tweetalig kader (cfr. artikel 43, § 3, 3de lid, S.W.T.), maar bestaat strict genomen niet voor het bewijs van de kennis van andere talen dan het Nederlands, het Frans of het Duits.

In zijn arresten nr. 13.894 van 13 januari 1970 en 22.451 van 14 juli 1982 stelt de Raad van State inzake vrijstelling van het leveren van het bewijs van de kennis van een andere taal wat volgt:

"Niet om het even welk diploma, dat insluit dat degene die de vrijstelling vraagt onderwijs heeft genoten in een andere taal dan die welke overeenstemt met de taalrol waartoe hij behoort, zou volstaan opdat hij dergelijke vrijstelling zou bekomen. Er dient rekening te worden gehouden met het diploma dat het bewijs levert van het welslagen van de studies die de betrokkene op het universitair niveau heeft gedaan en dat kan worden geacht hem, onmiddellijk of desnoods middellijk, toegang te hebben verleend tot de betrekking van niveau 1 die hij bekleedt, of dat hem althans onmiddellijk toegang tot een betrekking van dat niveau zou kunnen verlenen.

Ingeval het onderwijzend personeel twee talen gebruikt om door zijn toehoorders begrepen te worden, bijvoorbeeld wanneer sommige lessen in het Frans worden gegeven en andere in het Nederlands, dient te worden vastgesteld dat de studies twee voertalen hebben.

Om te bepalen of een in het onderwijs gebruikte taal een voertaal van dat onderwijs is, dient er niet alleen rekening te worden gehouden met de taal waarin de colleges van de hoogleeraars werden gegeven, maar ook met de taal gebruikt voor de oefeningen en de praktica, met de taal gebruikt bij de ondervragingen en de examens, alsmede met de taal gebruikt bij het opstellen en het verdedigen van een verhandeling of van een thesis."

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht is van oordeel dat, wat van toepassing is voor het Nederlands, het Frans en het Duits, *mutatis mutandis* kan gelden voor de vereiste kennis van andere talen: het Engels, het Spaans... Vrijstelling van bewijs van taalkennis kan derhalve worden verleend aan gediplomeerden die op het hoogste niveau de vereiste taal hebben gestudeerd, bijvoorbeeld germanisten, romanisten, vertalers, tolken en in het algemeen alle houders van diploma's die toegang verlenen tot de bedoelde betrekkingen, zoals licentiaten in de rechten, politieke en sociale wetenschappen, bestuurswetenschappen, economie..., die bewijzen dat zij hun diploma in één van de vereiste talen hebben behaald.

Afgezien van de mogelijkheid tot vrijstelling van het leveren van het bewijs van de kennis van andere talen, ligt het voor de hand dat voor de examens die ertoe strekken het bewijs van de kennis van een andere taal te leveren (bij wervingsexamen), de modaliteiten zullen moeten worden onderzocht betreffende de organisatie ervan door de Vaste Wervingssecretaris.

Met de meeste hoogachting,

De Voorzitter,

A. VAN CAUWELAERT-DE WYELS.